

עו"ד דורון רדעי, עו"ד ניצן גדות

פסיקה

1 הכרעה בשאלה משפטית כבר במסגרת הדיון בבקשת האישור ע"א 3999/22 ברק ברנשטיין השקעות בע"מ נ' מקס איט פיננסים בע"מ

2 אימתי ישתמש בית משפט בסמכותו להרחבת הקבוצה המיוצגת רע"א 3798/23 זיפי אחזקות בע"מ ואח' נ' יוסי וייס

3 חובת יידוע בתום עסקה לתקופה קצובה דנ"א 4517/23 סלקום ישראל בע"מ נ' יפתח תמיר ואח'

בשלבי חקיקה

1 הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 15), התשפ"ג-2023

2 דוח הצוות הבין-משרדי לבחינת ההסדרים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות

פסיקה

1 הכרעה בשאלה משפטית כבר במסגרת הדיון בבקשת האישור ע"א 3999/22 ברק ברנשטיין השקעות בע"מ נ' מקס איט פיננסים בע"מ

ערעור על פסק-דין של בית המשפט המחוזי בתל אביב (כבוד השופטת אסתר נחליאלי) אשר במסגרתו נדחתה תביעה שהגישה המערערת נגד המשיבה בנימוק שלא הוכחה קיומה של קבוצה בעלת עילת תביעה דומה.

בית המשפט העליון (כבוד השופט אלכס שטיין בהסכמת כבוד השופטים יצחק עמית וחאלד כבוב) קיבל את הערעור. במסגרת פסק דינו בית המשפט לא הסתפק בקביעה בדבר קיומה של קבוצה, אלא המשיך והכריע גם במחלוקת המשפטית המרכזית בין הצדדים, וזאת בנימוק הבא: "בנסיבות אלה, כאשר המחלוקת בין בעלות הדין היא מחלוקת משפטית אשר פרושה לפנינו במלואה, וממילא אנו חייבים לדון בה על-מנת להכריע בערעור הנוכחי, לא יהא זה ניהול התדיינות יעיל אם נסתפק בקביעה פרשנית-לכאורית כי קיימת אפשרות סבירה שהמחלוקת תוכרע לטובת הקבוצה. הכרעה כאמור תביא לכך שהצדדים ימשיכו להתדיין בסוגיה המשפטית גם במסגרת

התובענה הייצוגית, וייתכן שאף בערעור אשר יוגש על פסק הדין שיינתן בתובענה. יתרה מכך: הימנעותנו מהכרעה חותכת בטענותיה של ברק בנוגע למערכת ההסכמית תחייב את הצדדים להתדיין בגדרי התובענה הייצוגית לא רק בנוגע לטענות אלה גופן, אלא גם בטענותיה החלופיות של ברק, שעניינן חוסר תום-לב ושימוש לרעה בזכות המיוחסים למקס. אשר על כן, הגעתי למסקנה כי הכרעתנו – בגדרי הערעור הנוכחי – בשאלה משפטית ממוקדת בנוגע לפרשנותה הנכונה של המערכת ההסכמית תייעל את הדיון בתובענה הייצוגית, תקטין את עלויות ההתדיינות של בעלות הדין, תחסוך זמן שיפוטי יקר, ואף ייתכן שתקדם פשרה." לאחר הכרעה בשאלה המשפטית לטובת המערערת, הוחזר התיק לבית המשפט המחוזי לצורך מתן הוראות בעניין המשך הדיון בתובענה הייצוגית. (פסק דין מיום 1.8.2023).

בשם המערערת: עו"ד יעקב שפיגלמן, עו"ד עמית עידו. בשם המשיבה: עו"ד עופר שובל, עו"ד זוהר סוויסה.

אימתי ישתמש בית משפט בסמכותו להרחבת הקבוצה המיוצגת

2

רע"א 3798/23 זיפי אחזקות בע"מ ואח' נ' יוסי וייס

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב (כבוד השופטת הדס עובדיה) אשר נעתר לבקשה להרחבת הקבוצה לגביה אושר ניהול התובענה כיייצוגית.

בית המשפט העליון (כבוד השופט עופר גרוסקופף) דחה את הבקשה, תוך שהוא קובע את הדברים הבאים: "מלשוננו של סעיף 10(ב) עולה בבירור כי לכלל הקבוצה בסיפא לסעיף 10(א) לחוק תובענות ייצוגיות, לפיו הקבוצה בשמה תנוהל התובענה הייצוגית היא זו שהוגדרה בבקשה לאישור, ישנו חריג אשר מסמך את בית המשפט להורות על צירוף אדם לקבוצה, אף בשלב מאוחר יותר (דהיינו, בעת הדיון בתובענה הייצוגית גופה). המחוקק הסמך איפוא את בית המשפט באופן מפורש להורות על הרחבת הקבוצה המיוצגת בשלב מאוחר לאישור ניהול התובענה כיייצוגית. כפי שכתב השופט גרוניס בעניין בזק, חריג זה נועד לחסוך בהתדיינויות נוספות זהות, בעובדה ובמשפט, לתובענה שאושרה, וכן לשיפור הנגישות לבית המשפט של אותם אנשים המחזיקים בעילת תביעה דומה לזו שנדונה בתובענה הייצוגית שאושרה. ואימתי יהיה מוצדק להפעיל סמכות זו של בית המשפט? ככלל, כאשר הנתבעים אינם משנים את התנהלותם מושא התובענה עם תום התקופה שלפיה הוגדרה הקבוצה המיוצגת בתחילה. בענייננו, בית המשפט קבע שזיפי אכן פעלה כך, ושלאור זאת צירוף תובעים נוספים לקבוצה המיוצגת רצוי, שכן הוא ייתר את הצורך בהגשת תובענה ייצוגית נוספת זהה כמעט לחלוטין נגדה. על רקע דברים אלו, החלטתו של בית משפט קמא מבוססת על הנתיב שסלל לו המחוקק – הן בתוצאה אליה הגיע, הן בנימוקים שנתן לכך." (החלטה מיום 15.8.2023).

בשם המבקשים: עו"ד שי ארז.

חובת יידוע בתום עסקה לתקופה קצובה

דנ"א 4517/23 סלקום ישראל בע"מ נ' יפתח תמיר ואח'

בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו של בית משפט העליון בע"א 3849/20 מיום 30.5.2023 אשר במסגרתו נקבע כי סעיף 13א(ב) לחוק הגנת הצרכן מחייב שליחת הודעה עצמאית ונפרדת על מועד סיום תקופת ההטבה, וזאת בנוסף לחובה המוטלת על העוסק לציין את המועד האמור באמצעי היידוע הנוספים.

בית המשפט העליון (כבוד הנשיאה אסתר חיות) דחה את הבקשה לקיים דיון נוסף בסוגייה, וזאת על יסוד הנימוק הבא: "כאמור, בפסק הדין נקבע פה אחד כי יש לפרש את סעיף 13א(ב) לחוק הגנת הצרכן כסעיף שמטיל חובה להגיש הודעה עצמאית ונפרדת בדבר מועד סיומן של עסקאות לתקופה קצובה. עוד נקבע כי במצבים שבהם לא נשלחה הודעה כאמור, לא יחול החריג הקבוע בסעיף 13א(ד)(ב) לחוק – המאפשר להאריך את תוקפן של עסקאות קצובות אף ללא הסכמה מפורשת מצד הצרכן. משסוגיות אלו טרם נדונו לגופן בפסיקתו של בית משפט זה, נראה כי בהכרעה בהן אכן יש בה משום חידוש. עם זאת, כפי שנפסק בעבר, לא כל פיתוח הלכתי מצדיק לקיים דיון נוסף בפסק הדין." (החלטה מיום 17.8.2023).

בשם המבקשת: עו"ד ברק טל, עו"ד חניטל בלינסון-נבון, עו"ד שחר אילוז, עו"ד צבי אגמון, עו"ד הלה פלג. בשם המשיבים: עו"ד שלומי מושקוביץ, עו"ד נתי פולינגר.

בשלבי חקיקה

1 הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 15), התשפ"ג-2023

הצעת חוק מטעם הממשלה אשר התקבלה ע"י הכנסת בקריאה ראשונה והועברה לוועדת חוק חוקה ומשפט לשם הכנתה לקריאה שניה ושלישית. ההצעה נועדה לעגן בחקיקה את צו תובענות ייצוגיות (תיקון התוספת השניה לחוק), התשע"ח-2018 אשר ביטל את ההלכה שנפסקה בעע"ם 7752/12 עו"ד ישראל אסל נ' מינהל מקרקעי ישראל וקבע כי בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות מקרקעי ישראל תוגש רק לפי פרט 11.

הצעת החוק באה בעקבות בג"צ 3715/18 עו"ד יאיר אברהם נגד שרת המשפטים אשר במסגרתו קיבל בית המשפט העליון את עמדת העותר בדבר חריגה מסמכות והורה על ביטול הצו בתום שנה ממועד פסק הדין (25.10.2022).

2 דוח הצוות הבין-משרדי לבחינת ההסדרים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות

בתחילת חודש אוגוסט מסרה לשכת עורכי הדין את עמדתה ביחס לדוח והתנגדה למרבית ההמלצות שנכללו בו, לרבות בכל הנוגע לקביעת מנגנון לפנייה מוקדמת, הטלת הוצאות משפט על עוה"ד המייצגים בתביעה ייצוגית, ביטול הפטור לחלקה השני של האגרה ועוד. הנושא נמצא בדיונים פנימיים במשרד המשפטים לקראת הכנת הצעת חוק.